

حرکت

شماره ۱۹ - ص ص : ۲۲ - ۵

تاریخ دریافت : ۸۲/۰۷/۱۲

تاریخ تصویب : ۸۲/۰۹/۲۳

پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان کشور از دیدگاه داوران، سرپرستان، مربیان و دانشجویان

شرکت‌کننده^۱

دکتر علی محمد امیرتاش^۲

دانشیار دانشگاه تربیت معلم

چکیده

هدف تحقیق حاضر عبارت بود از توصیف نظر داوران، سرپرستان، مربیان و دانشجویان ورزشکار شرکت‌کننده در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان تهران سال ۱۳۷۹ درباره سطح رشته‌های ورزشی در دانشگاه‌ها و اشکالات مهمی که در راه رشد و گسترش آن‌ها در این مؤسسه‌ها وجود دارد. از دیگر اهداف تحقیق، محاسبه شاخص‌های آمار توصیفی برای ورزش‌های رکوردی و امتیازی این المپیاد و تهیه نورم‌های استاندارد برای آن‌ها بوده است. در ضمن، تعیین مقام‌های اول تا ششم دانشگاه‌های شرکت‌کننده در هر یک از رشته‌های پنجمین المپیادهای ورزشی دانشگاهی برای زنان و مردان و همچنین رده‌بندی نهایی دانشگاه‌ها تا مقام بیستم در کل رشته‌ها در این المپیاد بوده است. جامعه تحقیق را سرپرستان، مربیان، افراد فنی و اجرایی مسابقات و دانشجویان ورزشکار شرکت‌کننده در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان کشور در سال ۱۳۷۹ تشکیل می‌دادند که در مجموع از المپیاد زنان ۱۵۳۱ نفر (۶۳/۳ درصد) و از المپیاد مردان ۲۲۵۷ نفر (۵۸/۴ درصد) به طور کامل در تحقیق شرکت کردند. نتایج نشان می‌دهد ضعیف‌ترین رشته‌های ورزشی در گروه زنان ژیمناستیک و تیراندازی و در دسته مردان ژیمناستیک، هندبال، بسکتبال، کشتی فرنگی و تکواندو است. در رده‌بندی کلی، در دسته زنان دانشگاه‌های تهران، پیام نور و شیراز مقام‌های اول تا سوم و در المپیاد مردان، دانشگاه‌های تهران، پیام نور و تربیت معلم تهران این مقام‌ها را داشته‌اند.

واژه‌های کلیدی

ورزش قهرمانی، المپیاد ورزشی، دانشگاهی، نیروی انسانی، برنامه‌ریزی و تدارکات

۱- این مقاله از طرح پژوهشی که با اعتبارات پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی انجام گردیده استخراج شده است.

مقدمه

شکوفایی روحیه علمی، آموزشی و پژوهشی هنگامی میسر است که بر زمینه‌های مساعدی از سلامت جسمی و روحی، رشد، نشاط و تحرک فرهنگی و تربیتی استوار باشد. رشد و پویایی نهفته در تلاش‌های فرهنگی ورزشی مؤلفه‌های اصلی تربیت جسمی و روح آدمی است. این رسالت وقتی به حیطه مقدس دانشگاه می‌رسد، به دلیل نقش و منزلت این کانون سازنده، اهمیتی مضاعف پیدا می‌کند. مخاطبان اصلی دانشگاه‌ها را دانشجویان به عنوان اصلی‌ترین سرمایه ملی و منبع خروشان رشد و توسعه اجتماعی تشکیل می‌دهند. جوانانی که باید نیازهای جسمی و روحی‌شان را شناخت و راه‌های رشد و شکوفایی استعدادهای آن‌ها را هموار ساخت. گسترش فعالیت‌ها و ارتقای ارزش‌های ورزشی در عرصه دانشگاه‌ها، راهی نزدیک و کمکی موثر به این مهم است (۵).

تربیت بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال‌های اخیر در چهارچوب برنامه‌ریزی‌های جدید خود به طراحی و برگزاری اجتماعات بزرگ ورزشی دانشجویی تحت عنوان المپیادهای ورزشی اقدام کرده است تا به تاسی از آن، سایر بخش‌های آموزش عالی کشور نیز این شیوه را اتخاذ کنند و به تبع آن ورزش قهرمانی در دانشگاه‌ها رشد و توسعه پیدا کند (۷).

مسابقات دانشگاهی در سطح جهانی، با تأسیس فدراسیون جهانی ورزش‌های دانشگاهی (فیزو^۱) در لوکزامبورگ در سال ۱۹۴۸ به گونه‌ای رسمی تر آغاز شده است، ولی سابقه آن به برگزاری اولین مسابقات جهانی دانشجویان در سال ۱۹۲۳ در پاریس به همت ژان پتی ژان^۲ می‌رسد. این بازی‌ها موجب شد تا در سال ۱۹۲۴ کنفدراسیون بین‌المللی دانشجویان تأسیس شود. در نهایت اینکه در مسابقات دانشجویان جهانی در تورین ایتالیا این مسابقات یونیورسیاد نامگذاری گردید و برای آن سرود و پرچم رسمی شناخته شد (۱).

یکی از ارگان‌های مهم فیزو کنفرانس علمی ورزش‌های دانشگاهی به نام سیزو (CISU) است که همراه با مسابقات فیزو برگزار می‌شود.

در سال ۱۹۸۲ فیزو در جلسه خود در تایلند فدراسیون ورزش‌های دانشگاهی آسیا را به نام اوسف (AUSF) پایه‌گذاری کرد. در سال‌های اخیر اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به نام یکی از اعضای این فدراسیون فعالیت می‌کند و المپیادهای ورزشی دانشجویان کشور را در چهارچوب فلسفه و اهداف این فدراسیون سازماندهی نموده است.

براساس مقالات ارائه شده در کنفرانس فیزو در کاتانیا، همانند ایران، در سایر کشورها نیز فعالیت‌های ورزشی دانشجویان شکل گرفته و گسترش یافته است که از آن جمله تأسیس شبکه اروپایی مؤسسات تربیت بدنی برای مؤسسات آموزش عالی توسط جونز آنتونیو سانچو^۱ در بارسلونا (۱۹۹۲) (۲). نونگری ورزش‌های دانشگاهی توسط سرگی اپرایلو^۲ در روسیه (۱۹۹۹)، بررسی ورزش‌های دانشگاهی توسط محمدابراهیم محمدعلی در سودان (۱۹۹۹)، نظرسنجی از شرکت‌کنندگان در ورزش‌های دانشگاهی توسط گارگاله زوان دورگ و سرن^۳ در مغولستان (۱۹۹۹)، نونگری و سازماندهی مجدد ورزش‌های دانشگاهی در چین توسط لی گوین^۴ (۲۰۰۱) و یوان منینگ هسو^۵ (۱۹۹۹) را می‌توان نام برد (۳). لانگان و کیلر نیز اینگونه تحقیقات را در المپیاد دانشجویی سال ۱۹۹۰ واشنگتن انجام داده (۴) و به این نتیجه رسیده‌اند که دانشجویان شرکت‌کننده از این فعالیت‌ها رضایت دارند و ادامه آن‌ها را پیشنهاد می‌کنند.

از سال ۱۳۷۲ المپیادهای ورزشی برای دانشجویان زن و مرد دانشگاه‌های دولتی کشور با نظارت و سرپرستی، اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و به میزبانی دانشگاه‌های داوطلب برگزار می‌شود (۵). به منظور اجرای هرچه بهتر برنامه‌های این المپیادها، در هر نوبت، نیروهای انسانی زیاد و هزینه‌های قابل توجهی توسط دانشگاه‌های برگزارکننده و شرکت‌کننده از یک سو و اداره کل تربیت بدنی، وزارتخانه، از سوی دیگر، به کار گرفته می‌شود تا به طوری که در آیین‌نامه عمومی این المپیادها قید شده، ورزش و مشارکت فعال دانشجویان در

1- Jones Antonio Sancha

2- Sergiy Operaylo

3- Gaurga Lesuan Dorgwssen

4- Li Guobin

5- Yuan Ming Husso

آن، همچنین در دانشگاه‌ها، گسترش و تعمیم پیدا کند. ورزشکاران نخبه به‌عنوان پشتوانه تیم‌های ملی شناسایی شوند و دانشجویان اوقات فراغت خود را با فعالیت‌های سالم ورزشی بگذرانند و ضمن فعالیت‌های فرهنگی، دوستی، و تفاهم دانشجویان در سطح کشور توسعه پیدا کند. برگزاری بازی‌های دانشجویی در جهان و در آسیا نیز کم و بیش همین اهداف را دنبال می‌کند (فیزو ۲۰۰۰) (۱). میزان دسترسی به این اهداف به اطلاعات روشنی نیاز دارد که تاکنون به‌صورت جامع جمع‌آوری نشده و سرانه‌ها مشخص نیست. نظر و نگرش افراد دست‌اندرکار درباره ابعاد مختلف المپیادها از قبیل امور فنی، اجرایی و رفاهی مشخص نشده و دانش موجود در زمینه سطح ورزشی ورزشکاران دانشگاهی اندک است. کمبود این اطلاعات برنامه‌ریزی‌های مطلوب‌تر برای آینده را درباره تدارکات درون دانشگاهی از یک سو و برگزاری بهتر المپیادها از نظر داوری، سرپرستی، دانشجویی و سازماندهی را برای مسئولان وزارت و دانشگاه‌های مجری از سوی دیگر، غیر عملیاتی و غیرعلمی می‌سازد. عدم دقت در توصیف و تعاریف دقیق متغیرهای مؤثر در کم و کیف برگزاری و همچنین میزان رضایت و نظرها و پیشنهادها فنی ورزشکاران و برگزارکنندگان حرکت به سمت مطلوب را کند و گاه متوقف می‌سازد.

مطالعاتی که در مورد ادبیات تحقیق صورت گرفته، نشان می‌دهد اطلاعات جامعی در زمینه وضعیت برگزاری و دیدگاه‌های ورزشکاران و برگزارکنندگان المپیادهای گذشته وجود ندارد. تحقیقات انجام گرفته عمده‌اً نظر شرکت‌کنندگان درباره موضوعات فنی، اجرایی و فرهنگی مربوط به این المپیادها را در بخش زنان و مردان جمع‌آوری کرده است. در مورد سایر المپیادهای ورزشی دانشجویان نمونه‌های پژوهشی دیگری در این باره مشاهده نشد. تحقیقات پراکنده دیگری توسط نوایی نژاد (۱۳۷۳) (۱۴) روی زنان شرکت‌کننده در گردهمایی بزرگ بازی‌های همبستگی دانشجویان کشورهای اسلامی، جمشیدیان (۱۳۷۴) (۱۲)، رستمی (۱۳۷۴) (۱۳)، پسند (۱۳۷۵) (۱۱) و اسماعیل‌زاده (۱۳۷۷) (۹) در المپیادهای ورزشی دانشجویان دانشگاه‌های آزاد اسلامی کشور صورت گرفته که مجموعه کارهای تحقیقاتی روی گردهمایی‌های ورزشی دانشجویی را تشکیل می‌دهد.

اطلاعات پژوهشی بسیار محدودی که درباره بزرگترین گردهمایی‌های ورزشی دانشجویی

کشور و سطح ورزش قهرمانی بین آنها موجود است، انگیزه اجرای تحقیق حاضر را فراهم آورده است (۶). در این مطالعه توصیفی از پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان دانشگاه‌های دولتی رکوردها و نتایج ورزشی که براساس مقررات و ضوابط این المپیادها تنها به مقام‌های اول تا سوم یا مقام‌های اول تا ششم در رشته‌های ورزشی اختصاص دارد، استفاده شده است (۱۳۷۹) (۱۰).

براساس این اطلاعات کمی و نظرخواهی پرسشنامه‌ای، تحقیق حاضر درصدد بوده است که رشته‌های ورزشی رسمی دانشگاهی را از دیدگاه متخصصان و دست‌اندرکاران زن و مرد ارزشیابی کند. اطلاعات آماری درباره سطح رکوردهای ورزشی دانشجویان را به دست دهد. نورم‌های استاندارد برای این رشته‌ها را تهیه کند.^۱ مقام‌های اول تا ششم دانشگاه‌های شرکت‌کننده در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان را در رشته‌های ورزشی انجام شده در این المپیاد برای شرکت‌کنندگان زن و مرد مشخص سازد و سرانجام ضمن اشاره به مشکلات مهم رشد و توسعه ورزش‌های دانشگاهی، رده‌بندی نهایی دانشگاه‌های شرکت‌کننده در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان را برای زنان و مردان شرکت‌کننده تنظیم و ارائه دهد.

روش تحقیق

جامعه آماری تحقیق را دانشجویان و برگزارکنندگان شرکت‌کننده در المپیاد ورزشی و نمونه تحقیق نخستین را کلیه ورزشکاران و برگزارکنندگان زن و مرد در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان کشور تشکیل می‌دادند که زنان از ۲۵ تیرماه لغایت ۵ مرداد ۱۳۷۹ در دانشگاه الزهرا (س) در تهران، و مردان از ۱۰ لغایت ۲۱ مرداد ۷۹ در دانشگاه شهید بهشتی تهران شرکت داشتند.

باتوجه به وضعیت محیطی کم و بیش یکنواخت دانشگاه‌های ایران، همچنین وضعیت

۱- توضیح اینکه به علت محدودیت صفحات مقاله حاضر، اصل شاخص‌های آماری و نورم‌های استاندارد که برای ورزش‌های رکوردی یا امتیازی تهیه شده را می‌توان در اصل گزارش در پژوهشکده یا اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مطالعه کرد.

عمومی شخصی و ورزشی دانشجویان در کشور، شرکت‌کنندگان در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان و متغیرهای محیطی آن را می‌توان نمونه‌هایی تصادفی از موارد مشابه خود در سایر المپیادهای ورزشی دانشجویی به حساب آورد.

شایان ذکر است تعداد دانشگاه‌هایی که برای شرکت در المپیادهای ورزشی زنان و مردان دانشگاهی اعلام آمادگی کرده‌اند و در راهنمای فنی و مسابقات، از طرف اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری آورده شده‌اند، به ترتیب ۶۱ و ۸۰ دانشگاه بوده است. ولی تعداد دانشگاه‌هایی که عملاً در این دو المپیاد پذیرش شده‌اند به ترتیب برای مسابقات در المپیاد زنان ۵۸ و برای المپیاد مردان ۷۲ دانشگاه بوده است (۸).

با وجود تلاش‌های مکرر، از بین شرکت‌کنندگان و برگزارکنندگان ۵۸ دانشگاه پذیرش شده برای المپیاد ورزشی زنان، فقط ۴۵ دانشگاه که ۶/۷۷ درصد از دانشگاه‌های پذیرش شده و برای المپیاد ورزشی مردان فقط ۵۲ دانشگاه که ۲/۷۲ درصد از دانشگاه‌های پذیرش شده را تشکیل می‌دهند، در این تحقیق شرکت کردند. بقیه دانشگاه‌ها پرسشنامه‌هایی که سه مرتبه تحویل و پیگیری شد، تحویل ندادند. در موارد معدودی هم تعدادی پرسشنامه بدون نام دانشگاه به ستاد جمع‌آوری اطلاعات رسید که از اطلاعات آن‌ها در مواردی که نیاز به انتساب آن‌ها به دانشگاه خاص نبوده است، استفاده شد. به این ترتیب، امکان دارد بعضی از دانشگاه‌ها که آمار آن‌ها آورده نشده، به دلیل یادشده در بالا باشد.

جمع کل پذیرش شده در المپیاد خانم‌ها ۲۴۲۰ نفر که ۱۵۳۱ نفر (۳/۶۳ درصد) آن‌ها در مطالعات پرسشنامه‌ای و مقام‌های اول تا سوم (یا اول تا ششم در بعضی رشته‌ها) در جمع‌آوری اطلاعات ورزشی شرکت داشته‌اند. در مورد مردان، تعداد کل پذیرش شده ۳۸۷۶ نفر که از آنها تعدادی که پرسشنامه‌ها را تکمیل و اعاده داده‌اند، ۲۲۵۷ نفر (۴/۵۸ درصد) انتخاب شدند. در مورد اطلاعات ورزشی در دسته مردان نیز مقام‌های اول تا سوم، یا مقام‌های اول تا ششم در بعضی از رشته‌های ورزشی شرکت کردند (۸). برای جمع‌آوری اطلاعات در این مطالعه توصیفی از پنج پرسشنامه مستقل که توسط محقق به صورت هدفدار نوشته شده و توسط متخصصان از نظر اعتبارهای صوری و محتوایی مطالعه، اصلاح و تکمیل شده است استفاده شد (بخشی از آن‌ها در مقاله حاضر استفاده شده است). اطلاعات لازم از نتایج مسابقات

ورزشی رکوردی یا غیررکوردی نیز توسط همکاران طرح به طور مستقیم از محل برگزاری مسابقات و براساس برگ‌های داوری، از هر دو المپیاد زنان و مردان تهیه شد (۱۳۷۹) (۱۰).

نتایج و یافته‌های تحقیق

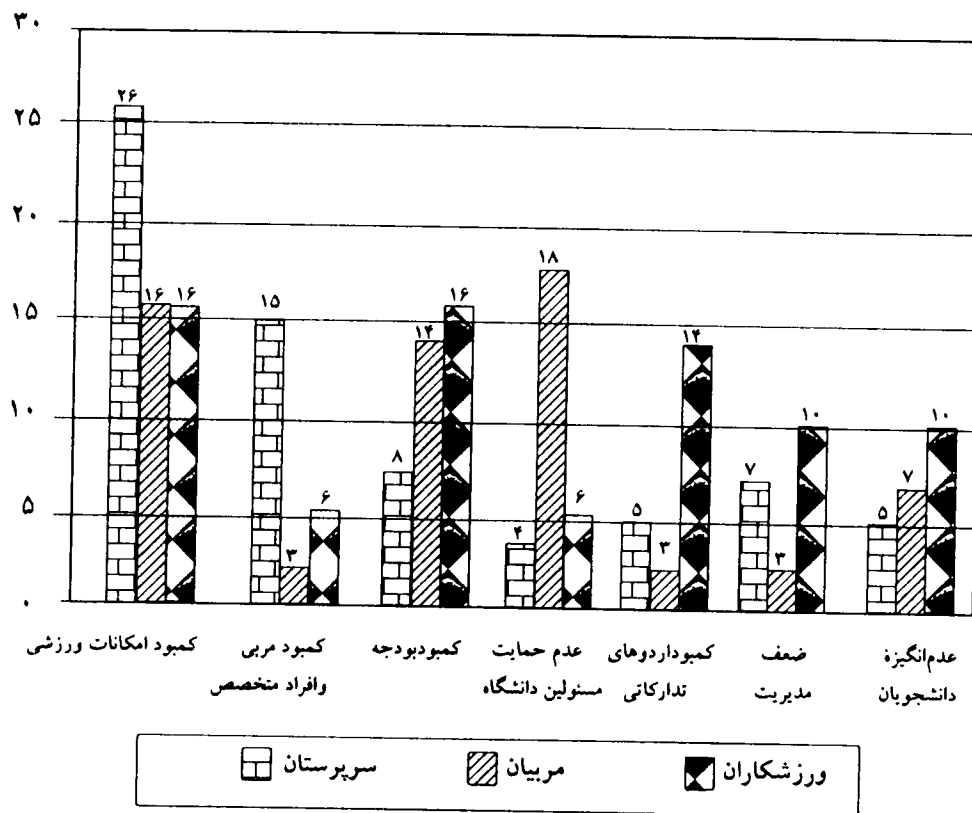
براساس نظرخواهی از افراد اجرایی و فنی مسابقات در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان، سطح ورزش‌های رسمی دانشگاهی در سه درجه خیلی خوب، متوسط و ضعیف طبقه‌بندی شده است. نتایج این نظرخواهی برای زنان و مردان در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱ - توزیع درصدی نظر افراد اجرایی و فنی درباره ورزش مربوط در دانشگاه‌ها

برحسب رشته ورزشی

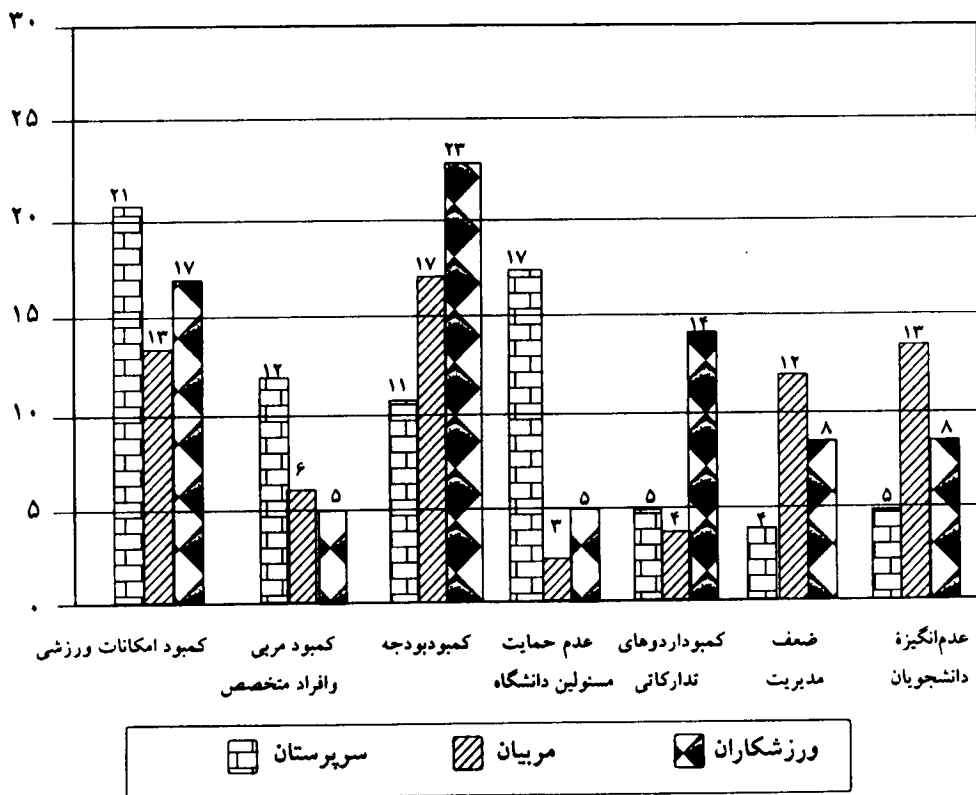
ضعیف		متوسط		خیلی خوب		ارزشیابی	رشته ورزشی
		۱۷	۱۰۰	۸۳			پینگ‌پنگ
۲۹		۷۱	۷۵		۲۵		هندبال
		۶۴	۱۰۰	۳۶			بدمیتون
		۵۳		۴۷	۱۰۰		والیبال
۱۹		۷۱	۵۰	۱۰	۵۰		بسکتبال
		۴۸	۲۰	۵۲	۸۰		شنا
		۲۵	۴۸	۷۵	۵۲		شطرنج
		۱۰۰	۳۳		۶۷		دو و میدانی
۳۰	۷	۷۰	۴۳		۵۰		ژیمناستیک
		۵۶	۳۸	۴۴	۶۲		آمادگی جسمانی
			۴۶		۵۴		کاراته
	۲۶	۷۰	۵۱	۳۰	۲۳		تیراندازی
		۸۵		۱۵			وزنه برداری
۷		۴۰		۵۳			تکواندو
		۳۲		۶۸			کشتی آزاد
۱۰		۸۰		۱۰			کشتی فرنگی
		۶۲		۳۸			فوتبال

از دیگر مواردی که سرپرستان، مربیان و ورزشکاران زن و مرد شرکت‌کننده در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان نظر داده‌اند، مشکلات مهم در رشد و توسعه ورزش‌های درون‌دانشگاهی است. نتیجه این نظریات در شکل‌های ۱ و ۲، به ترتیب برای زنان و مردان ارائه شده است.

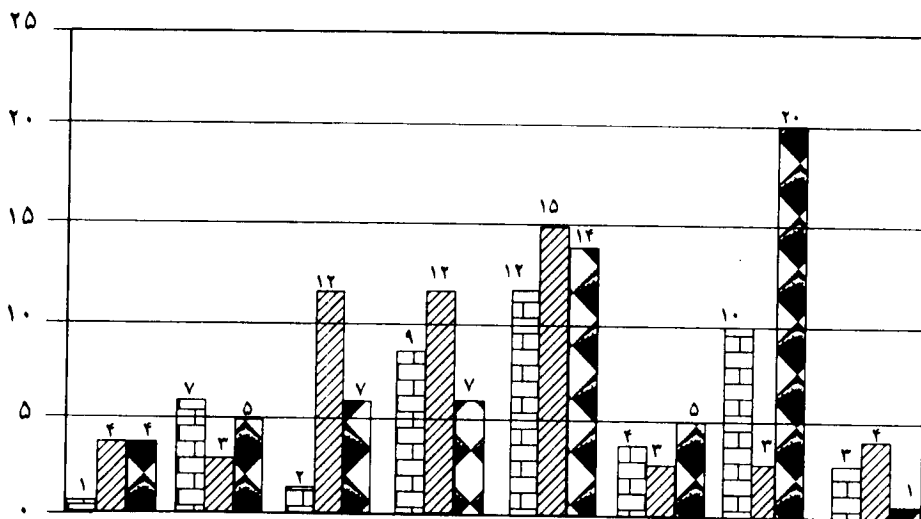
شکل ۱ - توزیع درصدی مشکلات مهم در رشد و توسعه ورزش‌های درون‌دانشگاهی که بین ورزشکاران، مربیان و سرپرستان مشترک بوده است (زنان)

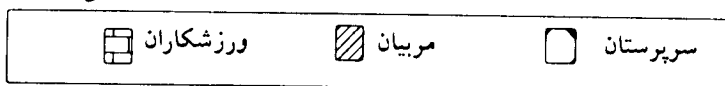

شکل ۲ - توزیع درصدی مشکلات مهم در رشد و توسعه ورزش های درون دانشگاهی که بین ورزشکاران، مریبان و سرپرستان مشترک بوده است (مردان)

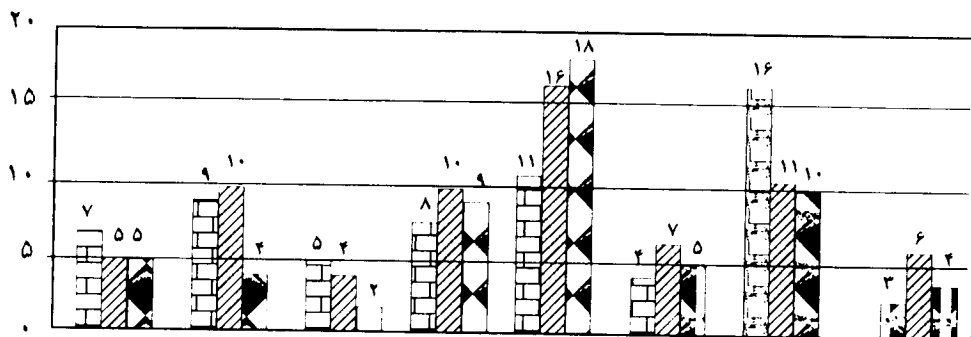
در بخش های دیگر تحقیق، وضعیت برگزاری المپیادهای ورزشی دانشجویی و مشکلات آن از دانشجویان، مریبان و سرپرستان سؤال شد. نتیجه ارزشیابی و مشکلاتی که سه جامعه یاد شده در برگزاری پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان کشور دیده اند، در شکل های ۳ و ۴ ارائه شده است.

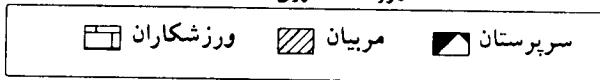
مشکل بودجه مشکل مسکن و رفاه ضعف مشکل تغذیه مشکل ایاب و ذهاب زمان نامناسب برگزاری کمبود امکانات ضعف اطلاع رسانی ورزشی

شکل ۳ - توزیع درصدی مشکلات مهم المپیادهای ورزشی دانشجویان که بین ورزشکاران، مریبان و سرپرستان مشترک بوده است (زنان)

مشکل بودجه مشکل مسکن و رفاه ضعف مشکل تغذیه مشکل ایاب و ذهاب زمان نامناسب برگزاری کمبود امکانات ضعف اطلاع رسانی ورزشی

شکل ۴ - توزیع درصدی مشکلات مهم المپیادهای ورزشی دانشجویان که بین ورزشکاران، مریبان و سرپرستان مشترک بوده است (مردان)

جدول ۲ مقام‌هایی را که دانشگاه‌ها در رشته‌های مختلف ورزشی پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان (زنان) به دست آورده‌اند، ارائه می‌دهد.

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، دانشگاه تهران در رشته‌های کاراته (کاتا)، بدمینتون، شنا و دو و میدانی به مقام اول پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان در دسته زنان دست یافته است. در همین المپیاد، دانشگاه فردوسی مشهد در رشته تیراندازی و آمادگی جسمانی بین دانشگاه‌های شرکت‌کننده به مقام اول رسیده است. بقیه مقام‌های اول مربوط به سایر رشته‌ها بین سایر دانشگاه‌ها تقسیم شده است.

جدول ۲ - مقام اول تا ششم کسب‌شده توسط دانشگاه‌ها به تفکیک رشته ورزشی در پنجمین

المپیاد ورزشی دانشجویی (زنان)

مقام / رشته	اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم
کاراته - کاتا	تهران	تربیت معلم تهران	باهنر کرمان	پیام نور	جهاد دانشگاهی	اصفهان
کاراته - کومیته	سیستان و بلوچستان	تهران	پیام نور	اصفهان	شهید بهشتی	علامه طباطبایی
بدمینتون	تهران شریف	صنعتی	شیراز	شهید بهشتی	فنی حرفه‌ای شریعی	تربیت معلم تهران
شطرنج	صنعتی شریف	تهران	علم و صنعت ایران	گیلان	شیراز	کاشان
والیبال	مرکز آموزش تربیت بدنی	تربیت معلم تهران	بوعلی سینا همدان	شهید چمران اهواز	پیام نور	علامه طباطبایی
هندبال	پیام نور	فردوسی مشهد	فنی حرفه‌ای شریعی	گیلان	شهید باهنر کرمان	صنعتی شریف
تیراندازی	فردوسی مشهد	علامه طباطبایی	شیراز	مرکز آموزش تربیت بدنی	بوعلی سینا همدان	پیام نور
پینگ پنگ	شهید بهشتی	پیام نور	تهران	اصفهان	علم و صنعت ایران	شهید چمران اهواز

ادامه جدول ۲ - مقام اول تا ششم کسب شده توسط دانشگاه‌ها به تفکیک رشته ورزشی در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویی (زنان)

مقام	اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم
رشته ژیمناستیک	شیراز	الزهرا (س)	تربیت معلم تهران	تهران	شهید رجایی	فردوسی مشهد
آمادگی جسمانی	فردوسی مشهد	فنی حرفه‌ای شریعی	تربیت معلم تهران	الزهرا (س)	تبریز	علم و صنعت ایران
بسکتبال	صنعتی اصفهان	تربیت معلم تهران	شیراز	صنعتی شریف	پیام نور	کوردستان
شنا	تهران شریف	صنعتی	پیام نور	تربیت معلم تهران	شهید بهشتی	شیخ بهایی
دو و میدانی	تهران	تربیت معلم تهران - شهید باهنر کرمان	علم و صنعت ایران	تربیت مدرس	شیراز	شهید رجایی شاهد

جدول ۳، همین اطلاعات را در گروه مردان ارائه می‌دهد. همانطور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان مرد، دانشگاه پیام نور در رشته‌های کشتی آزاد، پینگ‌پنگ، هندبال و دو و میدانی به مقام نخست رسیده است. در رشته‌های کشتی فرنگی و تکواندو دانشگاه تهران اول شده و سایر مقام‌های اول نیز بین دانشگاه‌های دیگر تقسیم شده است.

جدول ۳ - مقام اول تا ششم کسب شده توسط دانشگاه‌ها، به تفکیک رشته ورزشی در

پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویی (مردان)

مقام	اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	رشته
کشتی آزاد	پیام نور	شهیدرجایی	تهران	تربیت معلم تهران	مازندران	فردوسی مشهد	
کشتی فرنگی	تهران	اصفهان	بوعلی سینا همدان	تربیت معلم تهران	پیام نور	رازی کرمانشاه	
والیبال	شهید بهشتی	علم و صنعت ایران	تربیت معلم تهران	صنعتی امیرکبیر	تهران	شاهد	
فوتبال	مازندران	صنعتی امیرکبیر	شهید بهشتی	اصفهان	شهیدرجایی	بیرجند	
شطرنج	علم و صنعت ایران	تهران	پیام نور	گیلان	تربیت معلم تهران	تبریز	
تکواندو	تهران	ارومیه	پیام نور	امام حسین	تبریز	زنجان	
تیراندازی	امام حسین	علم و صنعت ایران	تهران	شیراز	شهید بهشتی	فارابی	
وزنه برداری	رازی کرمانشاه	پیام نور	اصفهان	مازندران	گیلان	فردوسی مشهد	
بسکتبال	اصفهان	صنعتی شریف	صنعتی خواججه نصر - الدین طوسی	شهیدرجایی	تهران	شهیدباهنر کرمان	
بدمینتون	ارومیه	تهران	گیلان	شهید بهشتی	شاهرود	صنعتی امیرکبیر	
آمادگی	سیستان و بلوچستان	شهیدباهنر کرمان	علوم انتظامی	تبریز	قم	بیرجند	
پینگ پنگ	پیام نور	ارومیه	اصفهان	مازندران	تبریز	گیلان	
هندبال	پیام نور	تبریز	رازی کرمانشاه	اصفهان	تهران	شهیدباهنر کرمان	
شنا	صنعتی امیرکبیر	تبریز	تهران	شهیدباهنر کرمان	علم و صنعت اصفهان	فردوسی مشهد	
ژیمناستیک	شیراز	اصفهان	صنعتی اصفهان	تبریز	تهران	سیستان و بلوچستان	
دو و میدانی	پیام نور	فردوسی مشهد	تهران	شهیدچمران اهواز	تبریز	تربیت معلم تهران	

از دیگر اهداف تحقیق حاضر، رده بندی ۲۰ دانشگاه برتر در مجموع رشته های ورزشی در

پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان بوده است. نتایج این رده بندی در جدول ۴ ارائه شده است.
جدول ۴ - رده بندی دانشگاه ها در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان زن و مرد (تابستان ۷۹)

- دانشگاه های الزهرا (س) و شهید بهشتی

رتبه		مقام
مردان	زنان	دانشگاه
اول	اول	تهران
دوم	دوم	پیام نور
سوم	سوم	شیراز
سوم	چهارم	تربیت معلم تهران
	پنجم	صنعتی شریف
هفدهم	ششم	شهید باهنر کرمان
یازدهم	هفتم	شهید بهشتی
	هشتم	الزهرا (س)
هشتم	نهم	علم و صنعت ایران
ششم	دهم	فردوسی مشهد
	یازدهم	علامه طباطبایی
	دوازدهم	مرکز آموزش
	سیزدهم	تربیت مدرس
	چهاردهم	بوعلی سینا همدان
پنجم	پانزدهم	تبریز
	شانزدهم	هنر اصفهان
چهارم	هفدهم	اصفهان
	هجدهم	شیخ بهایی
	نوزدهم	فنی حرفه ای شریعتی
	بیستم	شهید رجایی
هفتم		سیستان و بلوچستان
نهم		ارومیه
دهم		امام حسین (ع)
دوازدهم		صنعتی امیرکبیر
سیزدهم		مازندران
چهاردهم		گیلان
شانزدهم		رازی کرمانشاه
هفدهم		شهید چمران اهواز
نوزدهم		بین الملل امام (ره)
بیستم		صنعتی اصفهان

بحث و نتیجه گیری

بطوری که در جدول ۱ ملاحظه می شود اکثر افراد اجرایی و فنی زن سطح ورزش های پینگ پنگ، هندبال، بدمیتون، بسکتبال و تیراندازی را به ترتیب با ۱۰۰، ۷۵، ۱۰۰، ۵۰ و ۵۱ درصد، متوسط و ورزش های والیبال، شنا، دو و میدانی و آمادگی جسمانی را به ترتیب با ۱۰۰، ۸۰، ۶۷ و ۶۲ درصد، خیلی خوب، دانسته اند. در ضمن ۷ و ۲۶ درصد افراد، ورزش های ژیمناستیک و تیراندازی را ضعیف بیان کرده اند.

در دسته مردان، ۸۳، ۷۵ و ۶۸ درصد آزمودنی ها به ترتیب ورزش های پینگ پنگ، شطرنج و کشتی آزاد را خیلی خوب، ۱۰۰، ۸۵، ۸۰، ۷۱، ۷۱، ۷۰ و ۷۰ درصد به ترتیب ورزش های دو و میدانی، وزنه برداری، کشتی فرنگی، بسکتبال، هندبال، ژیمناستیک و تیراندازی را متوسط و ۳۰، ۲۹، ۱۹، ۱۰ و ۷ درصد آزمودنی ها رشته های ژیمناستیک، هندبال، بسکتبال، کشتی فرنگی و تکواندو را ضعیف ارزشیابی کرده اند.

درخصوص مشکلات مهمی که در راه رشد و توسعه ورزش های درون دانشگاهی وجود دارد، سرپرستان، مربیان و ورزشکاران زن شرکت کننده در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان به اتفاق، کمبود امکانات را از همه مهمتر دانسته اند. از نظر ورزشکاران کمبود مربی خبره، از نظر سرپرستان کمبود بودجه، از نظر مربیان عدم حمایت مسئولان دانشگاه و از نظر دانشجویان کمبود اردوهای تدارکاتی از مشکلات مهمی بوده اند که در این زمینه اشاره شده اند.

سرپرستان، مربیان و ورزشکاران شرکت کننده مرد در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان نیز با تفاوت های جزئی همین نظرها را درباره اشکالات رشد ورزش های قهرمانی در دانشگاه ها بیان کرده اند. از دیدگاه هر سه گروه، کمبود امکانات مهمتر از بقیه بوده است. در این دسته آزمودنی نیز از نظر دانشجویان کمبود مربی ذیصلاح، از نظر سرپرستان کمبود بودجه و از نظر مربیان، ضعف مدیریت و عدم انگیزه دانشجویان از مهمترین اشکالات در راه رشد و توسعه ورزش دانشگاهی بیان شده است.

این یافته ها توصیه می کنند که باید برای ساخت و ساز تأسیسات ورزشی در دانشگاه ها سرمایه گذاری بیشتری صورت گیرد. تردیدی نیست که بدین ترتیب ورزش های همگانی و اوقات فراغت دانشجویان نیز از امکانات بهتر بهره مند خواهند شد. در مورد کمبود بودجه نیز

لازم است برنامه‌ریزی بهتری صورت گیرد و برای بکار گرفتن مربیان کارآمد و باتجربه اقدامات جدی به عمل آید.

شایان ذکر است در همه مواردی که شرکت‌کنندگان و برگزارکنندگان در المپیاد زنان نظر داده‌اند، بین سرپرستان، مربیان و ورزشکاران اتفاق نظر کامل وجود نداشته و سرپرستان تیم‌ها با بقیه اختلاف نظر بیشتری داشته‌اند.

یک نظر اجمالی به شکل‌های ۱ و ۲ مشخص می‌سازد که در بین شرکت‌کنندگان مرد در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان نیز همین اختلاف نظر بین سه گروه یاد شده وجود داشته است. به عنوان نمونه در مورد کمبود مربی واجد شرایط، به ترتیب دانشجویان، مربیان، و سرپرستان شدت آن را زیاد دانسته‌اند در حالی که در بحث بودجه همین ردیف برعکس شده است.

از سایر اهداف پژوهش، تعیین مقام‌های دانشگاه‌های شرکت‌کننده در رشته‌های ورزشی انجام شده در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان زن و مرد بوده است. براساس جدول‌های ۲ و ۳ در دسته زنان، دانشگاه تهران با چهار مقام اولی در رشته‌های کاراته - کاتا، بدمیتون، شنا و دو و میدانی با دو مقام دومی در رشته‌های کاراته - کومیتو و شطرنج و یک مقام سومی در رشته بینگ‌پنگ مقام اول را به دست آورده است.

دانشگاه پیام نور با یک مقام اولی در رشته هندبال، یک مقام دومی در رشته بینگ‌پنگ، دو مقام سومی در رشته‌های کاراته - کومیتو و شنا در بین دانشگاه‌ها به مقام دوم رسیده است. دانشگاه شیراز با یک مقام اولی در رشته ژیمناستیک، سه مقام سومی در رشته‌های بدمیتون، تیراندازی و بسکتبال در بین دانشگاه‌های شرکت‌کننده در المپیاد زنان مقام سوم را بدست آورده است.

در المپیاد مردان، دانشگاه تهران با دو مقام اولی در رشته‌های کشتی فرنگی و تکواندو، با دو مقام دومی در رشته‌های شطرنج و بدمیتون و چهار مقام سومی در رشته‌های کشتی آزاد، تیراندازی، شنا و دو و میدانی، به مقام اول دانشگاه‌های شرکت‌کننده در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان دست یافته است.

دانشگاه پیام نور با چهار مقام اولی در رشته‌های کشتی آزاد، بینگ‌پنگ، هندبال و دو و

میدانی با یک مقام دومی در رشته وزنه برداری و دو مقام سومی در رشته های شطرنج و تکواندو به مقام دوم دانشگاه ها رسیده است. دانشگاه تربیت معلم تهران با یک مقام سومی در رشته والیبال، دو مقام چهارمی در رشته های کشتی آزاد و کشتی فرنگی، با یک مقام پنجمی در رشته شطرنج و یک مقام ششمی در رشته دو و میدانی به مقام سوم دانشگاه های شرکت کننده در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان دست یافته است.^۱

رده بندی سایر دانشگاه ها از مقام اول تا بیستم را می توان در جدول ۴ مشاهده کرد. نکته قابل توجه اینکه در پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان دانشگاه های تهران و پیام نور در هر دو دسته زنان و مردان به ترتیب اول و دوم بوده اند. دانشگاه شیراز در دسته زنان دارای مقام سوم، ولی در گروه مردان مقام پانزدهم را داشته است. دانشگاه تربیت معلم تهران نیز در دسته مردان مقام سوم و در گروه زنان مقام چهارم را بین سایر دانشگاه ها داشته است. دانشگاه صنعتی شریف در گروه زنان مقام پنجم را داشته، ولی در دسته مردان از رده بیستم به بعد قرار گرفته است و دانشگاه شهید باهنر کرمان در دسته زنان به مقام ششم رسیده ولی در گروه مردان به مقام هجدهم قناعت کرده است. این یافته ها تفاوت قابل توجه بین ورزش قهرمانی زنان و مردان را در دانشگاه ها نشان می دهد و توصیه می کند که در کدام گروه کار بیشتری مورد نیاز است.

منابع و مآخذ

- 1- FISU , Handbook, 2000.
  - 2- FISU , Conference Proceedings. Catania, 1997, 23-24 Agoslo .
  - 3- FISU Conference. Palma de Mallorca, 1999, 7-9 July.
  - 4- Langan, A. Bud and Keeler, Laura , " Student Dutcome Study". Olympic College Program Review 2000, Washington, 2000.
- ۵- اداره کل تربیت بدنی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، " طرح اجرایی چهارمین المپیاد

۱- توضیح اینکه رده بندی دانشگاه های شرکت کننده در پنجمین المپیاد ورزشی دانشگاه های کشور، بنابر ضوابط مسابقات، براساس شش مقام اول در هر یک از رشته های ورزشی صورت گرفته است.

- فرهنگی - ورزشی دانشجویان کشور". ۱۳۷۲.
- ۶- اداره کل تربیت بدنی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. "ارزیابی اولین المپیاد فرهنگی - ورزشی دانشجویان کشور". ۱۳۷۴.
- ۷- اداره کل تربیت بدنی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. "طرح اجرایی چهارمین المپیاد فرهنگی - ورزشی دانشجویان کشور (زنان و مردان)". ۱۳۷۷.
- ۸- اداره کل تربیت بدنی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. "راهنمای عمومی و فنی مسابقات پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان سراسر کشور (زنان و مردان)". ۱۳۷۹.
- ۹- اسماعیل‌زاده، خلیل. "بررسی و مقایسه سطح آمادگی جسمانی تیم‌های ورزشی مرد دانشگاه تهران اعزامی به سومین المپیاد ورزشی دانشجویان کشور". پایان‌نامه منتشر نشده، دانشگاه تربیت مدرس. ۱۳۷۷.
- ۱۰- امیرتاش، علی محمد. "توصیف و ارزشیابی پنجمین المپیاد ورزشی دانشجویان دانشگاه‌های کشور"، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی. ۱۳۷۹.
- ۱۱- پسند، فاطمه. "بررسی میزان اضطراب رقابتی - حالتی در رشته‌های انفرادی و تیمی زنان شرکت‌کننده در اولین المپیاد ورزشی دانشجویان سراسر کشور". پایان‌نامه منتشر نشده، دانشگاه تربیت مدرس. ۱۳۷۵.
- ۱۲- جمشیدیان، لیلا. "بررسی میزان بهره‌هوشی ورزشکاران زن شرکت‌کننده در رشته‌های مختلف ورزشی، اولین المپیاد ورزشی دانشگاه‌های آزاد اسلامی کشور". پایان‌نامه منتشر نشده، دانشگاه تربیت مدرس. ۱۳۷۴.
- ۱۳- رستمی، ربابه. "بررسی رابطه آسیب‌دیدگی اندام تحتانی بازیکنان بسکتبال با ساختار بدنی آن‌ها از دیدگاه پاتودینامیک در اولین المپیاد ورزشی بانوان کشور". پایان‌نامه منتشر نشده، دانشگاه تهران. ۱۳۷۴.
- ۱۴- نوابی‌نژاد، شکوه. "معاونت ورزش بانوان سازمان تربیت بدنی جمهوری اسلامی ایران". ۱۳۷۳.